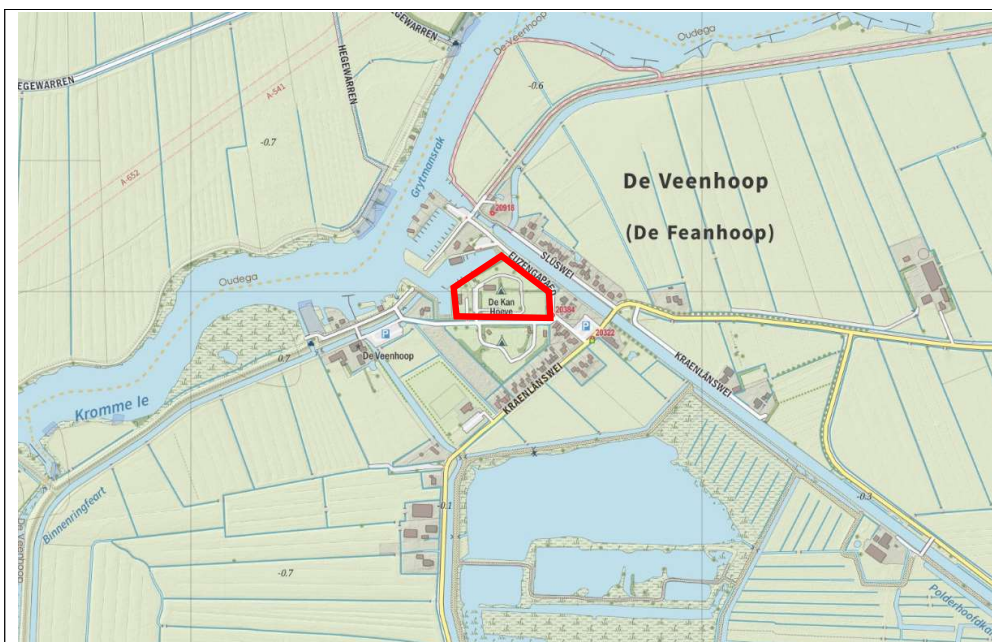

Toelichting Peilbesluit Eijzengapaed te De Veenhoop

Afbeelding plangebied Eijzengapaed De Veenhoop

Datum: 28 september 2021

Status: vastgesteld

Wetterskip Fryslân

Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

Telefoon 058-292 22 22 – Fax: 058-292 22 23

1	INLEIDING	3
1.1	WAAROM EEN PEILBESLUIT?	3
1.2	BELEIDSKADER PEILBESLUITEN	3
1.3	PARTIËLE HERZIENING PEILBESLUIT	4
1.4	AANLEIDING PARTIËLE HERZIENING	4
1.5	LEESWIJZER.....	4
2	PROCEDURE	4
2.1	BESLUITVORMING EN INSpraak	4
2.2	INWERKINGTREDING.....	5
2.3	BEROEP TEGEN HET PEILBESLUIT	5
2.4	SCHADE DOOR HET PEILBESLUIT	5
3	PLANGEBIED.....	6
3.1	LIGGING	6
3.2	WATERSYSTEEM	6
3.3	GEBIEDSPECIFIEKE KENMERKEN.....	7
3.4	WAT WORDT HET PEIL?.....	8
4	EFFECTEN VAN DE PEILWIJZIGINGEN	9
4.1	EFFECTEN OP HET WATERSYSTEEM	9
4.2	EFFECTEN OP DE GEBRUIKSFUNCTIES	10
4.3	OVERIGE EFFECTEN	11
5	TOETSING AAN BELEID EN REGELGEVING.....	12
6	CONCLUSIE	12

1 INLEIDING

1.1 Waarom een peilbesluit?

Wetterskip Fryslân is verantwoordelijk voor het waterbeheer in de provincie Fryslân en een gedeelte van de provincie Groningen.

Het beheergebied ligt grotendeels onder de zeespiegel. Zonder peilbeheer zouden onze steden, dorpen en polders onbewoonbaar zijn. Peilbeheer is een complex samenspel van belangen. Binnen één gebied, bijvoorbeeld een polder, gebruiken mensen de grond voor verschillende functies, zoals wonen, recreatie, landbouw en industrie. De bewoners van een gebied hebben graag een droge kruipruimte onder hun huis, agrariërs in datzelfde gebied willen een ideale (grond)waterstand voor hun gewassen en natuurbeheerders willen bijvoorbeeld de unieke plasdrasvegetatie behouden waar juist relatief hoge waterstanden voor nodig zijn. Daarom legt het waterschap in een integraal peilbesluit per peilgebied een peil en de marges vast waarbinnen het waterpeil mag variëren.

Een peilbesluit geeft de bewoners en gebruikers van een gebied duidelijkheid en zekerheid over de waterpeilen die door het waterschap worden nagestreefd. Er zijn echter omstandigheden (extreme weersomstandigheden, calamiteiten), waarin het vastgestelde peil tijdelijk niet kan worden gehandhaafd. Het is vanzelfsprekend dat het waterschap bij deze buitengewone omstandigheden er naar streeft om zo snel mogelijk de vastgestelde waterpeilen te herstellen.

1.2 Beleidskader peilbesluiten

Waterwet

Als waterbeheerder is Wetterskip Fryslân op grond van de Waterwet en de provinciale waterverordening verplicht peilbesluiten vast te stellen voor de gebieden onder haar beheer. Een peilbesluit is een door de waterbeheerder, op basis van een integrale afweging van belangen, opgesteld besluit, waarin de gewenste oppervlaktewaterpeilen zijn vastgelegd.

Provinciaal waterhuishoudingsplan (WHP)

In het plan staan doelen die de provincie Fryslân in de planperiode wil bereiken. Het plan geeft kaders voor het waterbeheer, dat door het waterschap, gemeenten en andere partijen wordt uitgevoerd. Het Waterhuishoudingsplan (WHP) is in nauw overleg met Wetterskip Fryslân opgesteld. Met het WHP bepalen de Provinciale Staten aan welke eisen het watersysteem moet voldoen. Normeringen en strategische keuzes zijn in het WHP en de bijbehorende Waterverordening vastgelegd. De functies in het WHP zijn maatgevend voor peilbesluiten. Voor het voldoen aan de normering behoort het heroverwegen van functies tot de mogelijkheden.

Voor het deel van het Groninger Westerkwartier, binnen het beheergebied van Wetterskip Fryslân is het WHP van de provincie Groningen van toepassing.

Waterbeheerplan (WBP)

De Waterwet schrijft ook voor dat alle waterbeheerders een Waterbeheerplan (WBP) voor een periode van zes jaar, van 2016 tot en met 2021, vaststellen. In het WBP staan de maatregelen die Wetterskip Fryslân van 2016-2021 neemt om het watersysteem op orde te houden en te verbeteren: schoon water en droge voeten in het beheergebied.

Beleidsnotitie beoordeling peilwijzigingen

Deze beleidsnotitie bevat de beleidsuitgangspunten en het toetsingskader voor het beoordelen van aanvragen voor peilwijzigingen. In de notitie wordt ingegaan op de procedure voor het doorvoeren van

aanvragen voor wijziging van het peil (peilbesluit of watervergunning), de effecten- en belangenafweging van aanvraag voor wijziging van het peil, het eigendom, beheer en onderhoud van peilregulerende kunstwerken en de medefinanciering voor aanleg van peilregulerende kunstwerken.

1.3 Partiele herziening peilbesluit

Het waterschap heeft de huidige waterpeilen vastgelegd in peilbesluiten die in de meeste gevallen betrekking hebben op een groter gebied. Deze peilbesluiten zijn bijvoorbeeld genomen als sluitstuk bij een ruilverkaveling of landinrichtingsproject, of een revisiepeilbesluit volgend op een watergebiedsplan. Bij een partiële herziening van het peilbesluit stellen we voor een specifiek plangebied een nieuw waterpeil vast. Het gaat om een gedeeltelijke herziening van een eerder genomen besluit, de rest van het peilbesluit blijft van kracht. Een partiële herziening is vaak nodig om een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken of bijvoorbeeld de realisatie van een project van het waterschap.

Het voorliggende peilbesluit betreft een partiële herziening van het peilbesluit De Kraenlannen, dat is vastgesteld in 1993.

1.4 Aanleiding partiële herziening

Aan de noordwestzijde van De Veenhoop, ten westen van het Polderhoofdkanaal en ten zuiden van de Kromme Ie ligt de camping De Veenhoop. Hier vindt, in opdracht van Camping en jachthaven De Veenhoop, ontwikkeling plaats van recreatie aan het water. Het circa 1,5 hectare grote plangebied krijgt een open verbinding met de Friese boezem. Omdat het plangebied in de huidige situatie (onder)bemalen wordt op een peil van -1,90 m NAP is wijziging van het peilbesluit noodzakelijk.

Het betreft in dit peilbesluit de peilwijziging:

- Van -1,90- m NAP naar -0,52 m NAP

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 is de aanleiding en het beleidskader voor dit peilbesluit beschreven. Hoe de procedure eruit ziet is beschreven in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 volgt een korte gebiedsbeschrijving van de huidige situatie en het toekomstige watersysteem. Hoofdstuk 4 geeft de effecten weer van de peilwijzigingen op de functies bebouwing en infrastructuur, landbouw, natuur, waterkwaliteit, beheer en onderhoud en archeologie en cultuurhistorische waarden. De toetsing aan beleid en regelgeving komt in hoofdstuk 5 aan de orde. In hoofdstuk 6 volgt de conclusie. Het kaartmateriaal is in de bijlagen toegevoegd en eveneens digitaal in te zien op de internetsite van Wetterskip Fryslân.

2 PROCEDURE

2.1 Besluitvorming en inspraak

De besluitvorming voor dit peilbesluit is onderstand weergegeven:

a) Het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân besluit om het ontwerp-peilbesluit ter inzage te leggen. Burgers en organisaties kunnen in deze periode hun mening geven over het peilbesluit door een schriftelijke of mondelinge zienswijze in te dienen. De inspraakperiode wordt bekend gemaakt in het Elektronisch Waterschapsblad via www.overheid.nl waar ook het ontwerp-peilbesluit staat. Men kan zich op de website abonneren en automatisch bericht ontvangen. Zie voor meer informatie www.wetterskipfryslan.nl/bekendmakingen.

b) De indiener wordt uitgenodigd om de zienswijze in een hoorzitting toe te lichten. WF beoordeelt de ingediende zienswijzen en legt de reactie van het waterschap vast in een antwoordnota. Het dagelijks

bestuur besluit of de antwoordnota en het peilbesluit met eventuele wijzigingen kunnen worden voorgelegd aan het algemeen bestuur voor vaststelling. Hierna ontvangen de indieners van een zienswijze de antwoordnota en informatie over de verdere procedure.

c) Een commissie van het algemeen bestuur adviseert het algemeen bestuur over de vaststelling van het peilbesluit en de antwoordnota. De indieners van een zienswijze kunnen de vergadering van deze commissie bijwonen en hun zienswijze toelichten.

d) Het algemeen bestuur besluit of het peilbesluit en de antwoordnota kunnen worden vastgesteld. De vergadering is openbaar maar indieners van een zienswijze kunnen hun zienswijze niet toelichten in deze vergadering.

2.2 Inwerkingtreding

Het peilbesluit treedt in werking wanneer de benodigde werken om het nieuwe peil in te stellen zijn uitgevoerd. We maken het instellen van de nieuwe waterpeilen bekend in het Waterschapsblad op www.overheid.nl.

2.3 Beroep tegen het peilbesluit

Tegen het besluit van het algemeen bestuur tot vaststelling van een peilbesluit kan gedurende zes weken beroep bij de rechtbank worden ingesteld. Daarbij kan, als er een spoedeisend belang is, bij de rechtbank ook een voorlopige voorziening worden gevraagd om de uitvoering van het peilbesluit te schorsen.

2.4 Schade door het peilbesluit

Als u vindt dat u onevenredige schade lijdt of zult lijden door dit revisiepeilbesluit dan kunt u op basis van artikel 7.14 Waterwet een verzoek tot schadevergoeding indienen bij het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân. In een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit (zelfstandig schadebesluit) wordt vervolgens een beslissing genomen op het ingediende verzoek.

3 PLANGEBIED

3.1 Ligging

Het peilbesluit Eijzengapaed te De Veenhoop ligt in de gemeente Smallingerland en heeft een oppervlakte van in totaal circa 1,5 hectare. Het plangebied ligt aan de noordwestzijde van De Veenhoop, ten westen van het Polderhoofdkanaal en ten zuiden van de Kromme Ie. Zie voor ligging van het plangebied het kaartje op bladzijde 1 van de toelichting.

3.2 Watersysteem

In de huidige situatie is het plangebied (onder)bemalen en maakt deel uit van het peilvak -1,90 m NAP. De onderbemaling is in eigendom, bediening en onderhoud van de Gemeente Smallingerland. De onderbemaling slaat het water uit op het peilvak van het Polderhoofdkanaal (-0,95/-1,05 m NAP).

Aantal peilgebieden en peilen

In het plangebied blijft het aantal peilvakken gelijk maar verschuift een peilgrens tussen (bemalen) polder en boezem waardoor 1,5 hectare van het peilvak -1,90 m NAP bij het peilvak van de Friese Boezem wordt gevoegd.

Drooglegging en doelrealisatie

De toekomstige kavels in het plangebied krijgen een aanleghoogte van circa +0,60 m NAP. Daardoor voldoet de drooglegging ook bij het toekomstige waterpeil. De huidige hoogteligging is circa -0,8 m NAP, te laag is voor een open verbinding met de Friese boezem. Er zal daarom ophoging plaatsvinden.

De aangrenzende gronden (waaronder de sportvelden) houden de huidige waterpeilen en huidige drooglegging (circa 90 cm bij een peil van -1,90 m NAP. Voor effecten van de peilverhoging zie paragraaf 4.2.

Hieronder staat een uitsnede van de hoogtekaart in de huidige situatie.

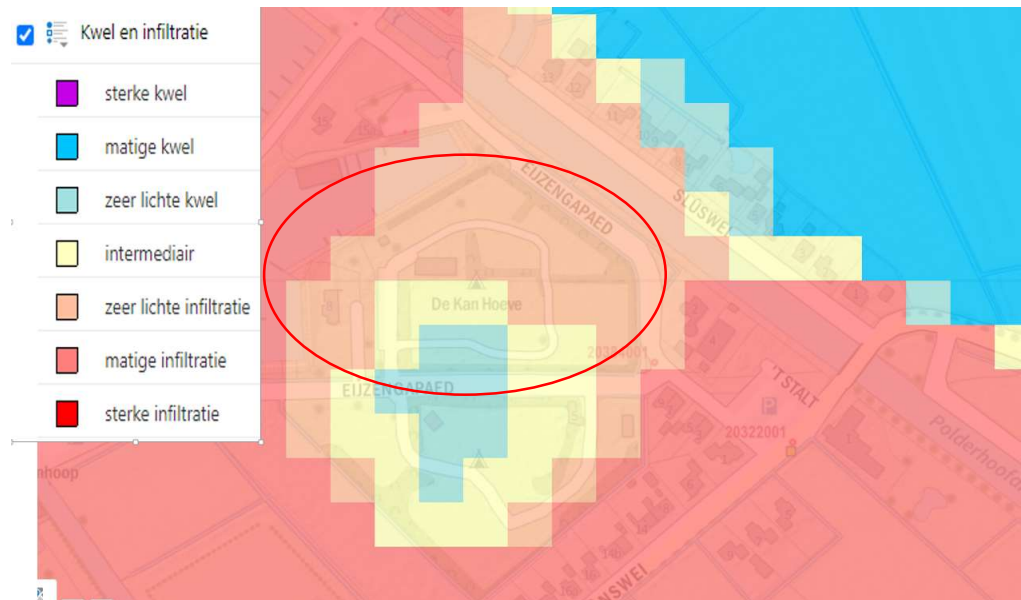

Toekomstige wateraan- en afvoer

Omdat het plangebied in de toekomstige situatie een open verbinding heeft met de Friese boezem zijn er geen kunstwerken nodig om de wateraan- en -afvoer te regelen. Ook de wateraan- en -afvoer in omliggende gebieden ondergaat geen wijzigingen.

Kwel/wegzijing

In het plangebied is sprake van een zeer lichte infiltratiesituatie. Bij het toekomstige waterpeil zal de infiltratie iets toenemen tot matige infiltratie (onder invloed van het verhoogde oppervlaktewaterpeil ten opzichte van de lagere stijghoogte van het diepe grondwater). In het peilvak Polderhoofd kanaal (-0,95/-1,05 m NAP) en de boezem is ook nu al sprake van matige infiltratie en dat blijft in de toekomstige situatie ook het geval. Op de onderstaande kwel/infiltratiekaart is dit zichtbaar.

Verzilting

In het plangebied is in de huidige situatie geen sprake van verzilting.

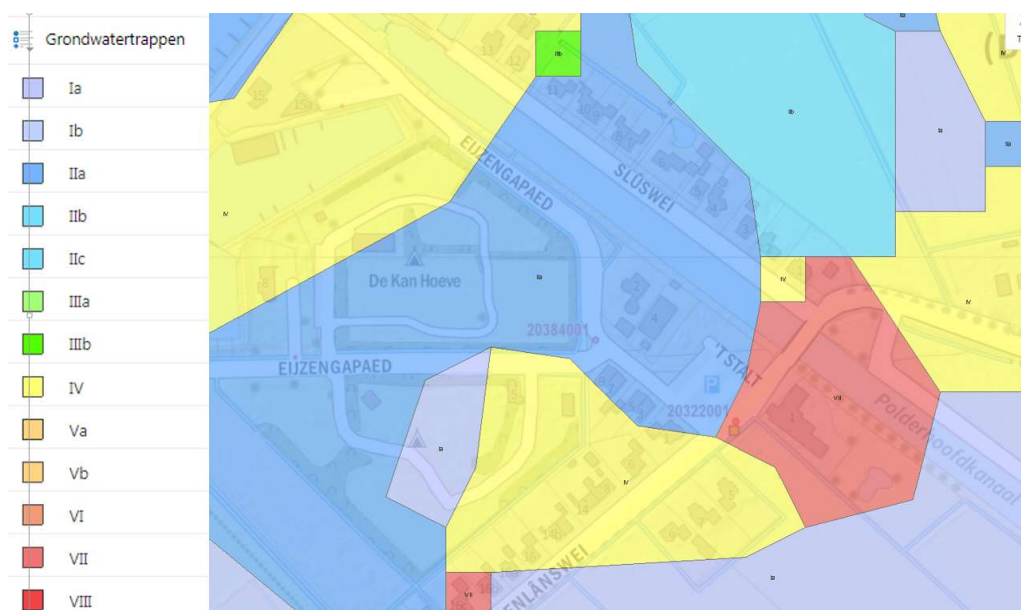
Waterkwaliteit en ecologie

In de huidige situatie bestaat het plangebied vooral uit gras/camping. De bestaande slootjes langs het Eijzengapaed houden het huidige waterpeil. De waterkwaliteit ondergaat daar geen wijzigingen. Wetterskip Fryslân heeft geen representatieve waterkwaliteitspunten in het plangebied.

3.3 Gebiedspecifieke kenmerken

Het plangebied bestaat uit veengrond met een kleidek. Uit sonderingen in het plangebied blijkt dat tot een diepte van 3 tot 5 meter beneden maaiveld sprake is van veen en klei. Daaronder ligt zand.

Volgens de Grondwatertrappenkaart is de grondwatersituatie in het gebied gevarieerd tussen droog (GT IIa vrij nat en GT IV (de wat hogere drogere delen met grondwaterstanden die variëren tussen 40 en 120 cm beneden maaiveld). Zie grondwatertrappenkaart in figuur 3.3.1.

Figuur 3.3.1.: Grondwatertrappenkaart

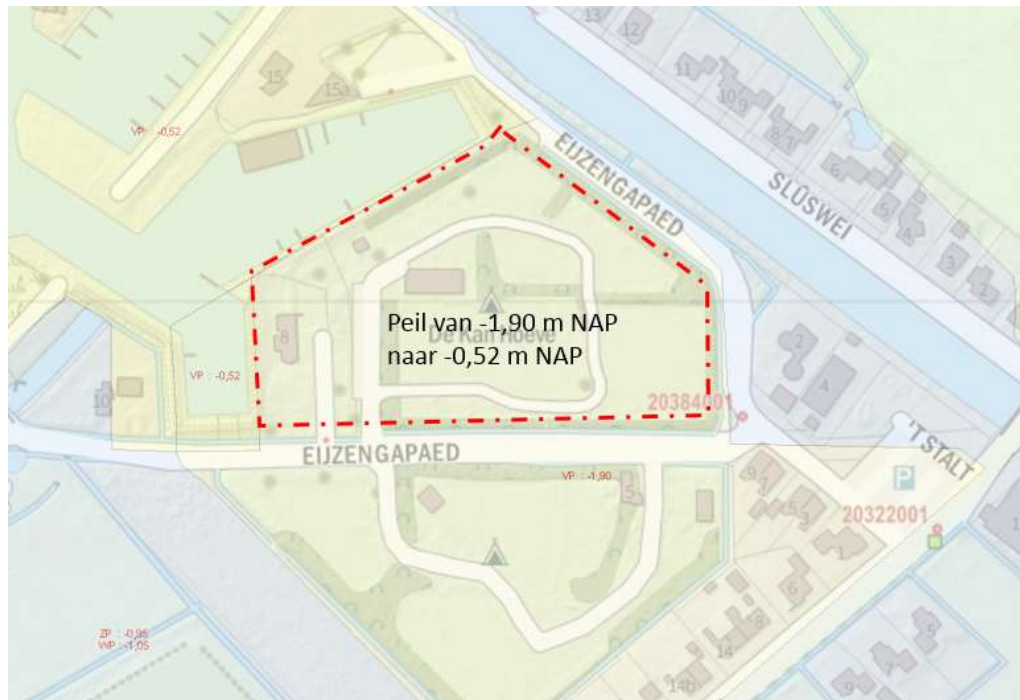
3.4 Wat wordt het peil?

In het plangebied vindt verhoging plaats van het waterpeil met 1,38 meter van -1,90 m NAP naar een peil gelijk aan dat van de Friese boezem (-0,52 m NAP). Hiervoor is het nodig om de regionale kering om te leggen en een waterpartij (0,5 hectare groot) te graven die in open verbinding staat met de Friese boezem. Deze waterpartij ligt centraal in het plangebied.

vak	Huidig peil (m t.o.v. NAP)	Toekomstig peil (m t.o.v. NAP)	Peilverhoging (m)	Maaiveldhoogte te toekomstig	Drooglegging * (m)
1	-1,90	-0,52	1,38 m	hoger dan norm +0,50 m NAP	circa 1,0 cm

Tabel 3.1: overzicht hydrologische kenmerken toekomstige situatie

De peilwijziging wordt uitgevoerd volgens figuur 3.1 (rood is de begrenzing peilwijziging).

Figuur 3.1: Te wijzigen peil en peilgrens

4 EFFECTEN VAN DE PEILWIJZIGINGEN

De peilwijzigingen, zoals deze in het vorige hoofdstuk beschreven zijn, brengen een aantal effecten met zich mee. In dit hoofdstuk worden de mogelijke effecten op de waterhuishouding (§4.1) en de gebruiksfuncties (§4.2) in beeld gebracht.

4.1 Effecten op het watersysteem

Waterhuishouding

Het aantal peilvakken blijft door de peilwijziging gelijk evenals het aantal kunstwerken. Door een groter aandeel open water (0,5 ha oftewel 33% open water in het plangebied) neemt de robuustheid van het watersysteem toe en het aantal draaiuren van de huidige onderbemaling bij de sportvelden zal met 1/3 afnemen omdat de bemalen oppervlakte afneemt van 4,5 hectare naar iets minder dan 3,0 hectare.

Bergingscapaciteit

De bergingscapaciteit in de Friese boezem neemt iets toe (+0,5 ha open water, 2.500 m³ bij maatgevend boezempeil). Gezien de geringe oppervlakte van het plangebied is de verwachting dat de situatie ten aanzien van de boezem niet significant verandert.

Peilbeheer en onderhoud

Het aantal te beheren kunstwerken blijft gelijk. Wel neemt de lengte aan te beheren waterkering toe met 160 meter. Hiervoor is conform beleid van het waterschap een afkoopsom berekend aan de initiatiefnemer.

Waterkwaliteit

Fysisch-chemische waterkwaliteit

De peilwijziging heeft geen negatieve effecten op de chemische waterkwaliteit van de Kromme Ie. De uitspoeling van stikstof neemt licht af en van fosfaat mogelijk tijdelijk iets toe. Omdat het niet om een

peilverlaging gaat neemt verziltingsrisico niet toe. De waterkwaliteit komt in de toekomstige situatie sterk overeen met de kwaliteit van het boezemwater in de Kromme Ie. In het plangebied wordt een gescheiden rioleringsstelsel aangelegd waarbij hemelwater via grindkoffers wordt geïnfiltreerd. Dit is positief voor de waterkwaliteit.

Ecologische waterkwaliteit

De peilwijziging leidt niet tot extra kunstwerken die een barrière voor vis zouden kunnen vormen en is dus niet negatief voor de ecologische waterkwaliteit. Areaal open water, en begroeibaar areaal nemen (met name aan de randen van de waterpartij) toe wat ook gunstig is voor flora en fauna en de (ecologische) waterkwaliteit.

Lozingen en handhaving

In het plangebied zijn geen riooloverstorten aanwezig.

Kunstwerken / watergangen / waterkering

De peilwijziging maakt het omleggen van de regionale kering nodig waarbij de lengte toeneemt met circa 160 meter. De waterkering voldoet aan de veiligheidsvereisten van het waterschap.

4.2 Effecten op de gebruiksfuncties

Bebouwing en infrastructuur

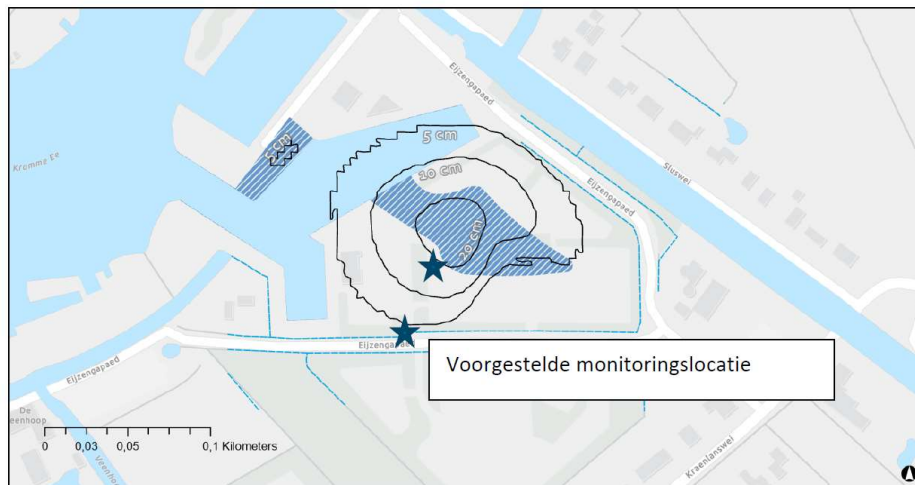
De dichtstbijzijnde bestaande bebouwing ligt op minimaal 50 meter afstand van het plangebied. Op onderstaand kaartje is het plangebied aangegeven en de omliggende externe belangen. In het kader van dit peilbesluit heeft uitgebreid hydrologisch onderzoek plaatsgevonden met het grondwatermodel Microfem.

Figuur 4-1: Ligging projectlocatie in groen met omliggende externe belanghebbenden (bron: ruimtelijkeplannen 2021).

De berekende effecten van de peilverhoging beperken zich tot het plangebied zelf waarbij de grootste effecten optreden nabij de te graven waterpartij. Het invloedsgebied van de peilwijziging is beperkt door de bodemkundige opbouw met slecht doorlatende klei en veen tot 3 meter beneden maaiveld (bron: sonderingsgegevens). Zie hieronder in figuur 4.2.1. de berekende stijging van de grondwaterstand in contourlijnen van 5, 10 en 20 cm. De bebouwing ten noorden van het plangebied (jachthaven) is ook in de huidige situatie al omgeven door boezempeil en heeft een aanleghoogte van +0,60 tot +0,70 m NAP. Omdat het in dit peilbesluit om een peilverhoging gaat is geen sprake van zettingsrisico's voor bebouwing

en infrastructuur. In en op de grens van het invloedsgebied worden twee peilbuizen aangebracht (zie blauwe sterren op onderstaand kaartje).

Figuur 4.2.1.: invloedsgebied en monitoringslocaties

Landbouw

In het invloedsgebied van de peilverhoging liggen geen landbouwgronden. Van effecten op landbouw is dan ook geen sprake.

Natuur

In het plangebied is geen (terrestrische) natuur aanwezig. De aangrenzende haven waar het plangebied mee in verbinding wordt gebracht heeft als functie (WHP₄) vaar- en boezemwater. De peilwijzigingen hebben geen negatieve invloed op de nabijgelegen Kromme Ie die de functie natuur in combinatie met vaar- en boezemwater heeft.

4.3 Overige effecten

Archeologische - en Cultuurhistorische waarden

Het gaat in dit peilbesluit om peilverhogingen en geen peilverlagingen waardoor bodemschatten mogelijk droog zouden komen te liggen. De peilwijzigingen zijn dus niet negatief voor de archeologie.

Recreatie

De peilwijzigingen hebben een positief effect op de recreatiemogelijkheden in het gebied omdat de toekomstige kavels grenzen aan (recreatief) vaarwater.

Flora en Fauna

Omdat de waterpartijen een open verbinding krijgen met de boezem is geen sprake van barrières voor vis of andere fauna. De oevers bieden kansen voor waterplanten en submerse vegetatie. Er heeft ecologisch onderzoek plaatsgevonden en er wordt gewerkt volgens de gedragscode Flora- en Fauna voor waterschappen. De effecten op flora en fauna en (ecologische) waterkwaliteit zijn dus licht positief.

M.e.r.-beoordeling

In dit peilbesluit betreft het geen peilverlaging van 16 cm of meer in een gevoelig gebied en ook de oppervlakte is met circa 1,5 hectare veel minder dan 200 hectare. Er hoeft dan ook geen formele m.e.r.-beoordeling plaats te vinden (categorie 49.3 van onderdeel D van het Besluit m.e.r.).

In de meeste categorieën is een vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig wanneer de drempelwaarden niet worden overschreden. In artikel 2, lid 5, van het Besluit m.e.r. is categorie 49.3 van de in onderdeel D opgenomen activiteiten uitgezonderd van de vormvrije m.e.r.-beoordeling. Dit betreft de categorie structurele verlaging van het (streef-)peil van een oppervlaktewater. Omdat deze activiteiten niet zijn opgenomen in bijlage II bij de m.e.r.-richtlijn, gelden bij wijze van uitzondering voor deze activiteiten wel de absolute drempelwaarden. Nu in het voorliggende peilbesluit de drempelwaarden niet worden overschreden en de activiteit uit categorie 49.3 van onderdeel D is uitgezonderd van de vormvrije m.e.r.-beoordeling, geldt voor het voorliggende peilbesluit geen m.e.r.-beoordelingsplicht.

5 TOETSING AAN BELEID EN REGELGEVING

De voorgenomen peilwijzigingen sporen met het beleid ten aanzien van het waterbeheer, het ruimtelijke beleid en het milieubeleid.

Het peilbesluit voldoet aan het Europese en nationaal beleid t.a.v. de:

- *NBW normering: De peilwijzigingen hebben geen negatieve invloed op de NBW normen van het gebied. De aan te leggen waterkeringen en aanleghoogte van de bebouwing voldoen aan de daarvoor gestelde eisen.*
- *KRW richtlijn: De in dit peilbesluit vastgestelde peilwijzigingen hebben geen negatieve invloed op de te behalen KRW-doelen.*
- *Flora- en Faunawet: De inrichtingsmaatregelen worden uitgevoerd volgens de gedragscode Flora- en Faunawet.*
- *MER: Er is geen MER nodig voor de uitvoering van dit peilbesluit en het watergebiedsplan.*

Het peilbesluit past in het provinciale, gemeentelijk en waterschapsbeleid t.a.v.:

- *Het Provinciaal Waterhuishoudingplan: De grond- en oppervlaktewaterpeilen zijn beter afgestemd op de nieuwe bestemming van het gebied.*
- *Het Waterbeheerplan: Voor ieder peilvak is een peil vastgelegd dat overeenkomt met de situatie in het veld*
- *Het aantal peilvakken en te beheren kunstwerken blijft gelijk.*
- *Het areaal aan boezemwater neemt toe met een robuuster watersysteem tot gevolg.*

De denkwijze uit WB 21 en het Nationaal Bestuursakkoord Water wordt hier toegepast. Er ontstaat een robuuster watersysteem.

Functie

Met de peilwijziging is het waterbeheer beter afgestemd op de nieuwe inrichting van het gebied.

Peilbeheer

Voor het peilbeheer heeft dit peilbesluit geen effecten. Het aantal peilvakken en te beheren kunstwerken blijft gelijk, de waterberging neemt iets toe en de bemalen oppervlakte licht af. Het watersysteem wordt hierdoor robuuster. De lengte aan waterkering neemt licht toe.

Waterkwaliteit

De waterkwaliteit binnen het gebied zal niet verslechteren. Het rioolstelsel wordt gescheiden aangelegd en het schone regenwater voert af naar de boezem.

6 CONCLUSIE

Door de peilwijzigingen voldoet de waterhuishouding beter voor de gewijzigde inrichting. De drooglegging (aanslaghoogte bebouwing) en de waterkeringen voldoen aan de normen die daarvoor gelden.

Het areaal aan boezemwater neemt met 0,5 ha toe en er is geen sprake van negatieve gevolgen voor andere functies. Het is daarom verantwoord om dit peilbesluit te nemen.